

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231, Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
E-pasts: fiskala.padome@gmail.com

RĪGĀ

14.04.2015.

Nr. 1-02/277

Uz _____

Nr. _____

**Latvijas Republikas
12. Saeimas priekšsēdētājam
Inārai Mūrniecei**
e-pasts: saeima@saeima.lv

**Latvijas Republikas
Ministru kabineta
priekšsēdētājam
Laimdotai Straujumai**
e-pasts: vk@mk.gov.lv

**Latvijas Republikas
12. Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu)
komisijas priekšsēdētājam
Kārlim Šadurskim**
e-pasts: budzeta.komisija@saeima.lv

**Latvijas Republikas
Finanšu ministram
Jānim Reiram**
e-pasts: pasts@fm.gov.lv

Cienījamā Mūrnieces kundze,
Cienījamā Straujumas kundze,
Godātais Šadurska kungs,
Godātais Reira kungs,

Viedoklis par Latvijas stabilitātes programmu 2015.-2018. gadiem

Saskaņā ar Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 28.panta septīto daļu Fiskālās disciplīnas padome (turpmāk – Padome) sagatavo un iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam viedokli fiskālās politikas jautājumos, ja atzīst tos par būtiskiem FDL normu ievērošanai.

Padome, sadarbojoties ar Finanšu ministriju Latvijas stabilitātes programmas 2015-2018. gadiem (turpmāk – Stabilitātes programma) sagatavošanas procesā, centās noteikt tās atbilstību FDL prasībām. FDL neprasa Padomei izteikt viedokli par ikgadējo stabilitātes programmu. To-

mēr Padome uzskata, ka stabilitātes programma ir galvenais dokuments, kurā formulētas valdības ieceres 2016. gada valsts budžeta un budžeta ietvara 2017.-2018. gadiem sagatavošanai. Tāpēc Padome nāk klajā ar šo atzinumu, un turpinās darbu, lai pētītu Stabilitātes programmu, sagatavojot atsevišķu ziņojumu.

Padome pauž gandarījumu par Finanšu ministrijas atjauninātajām makroekonomiskajām prognozēm, kas paredz samazinātu faktiskā iekšzemes kopprodukta izaugsmi un cenu pieaugumu zemākā – reālākā līmenī, saskaņā ar Padomes novērojumiem 2014. gada fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumā.

Padome piekrīt, ka ekonomika ir attīstījusies kopumā līdzsvaroti bez būtiskas faktiskās izaugsmes novirzes salīdzinot ar potenciālo izaugsmi. Potenciālā izaugsme pašlaik stabilizējas zemākā līmenī nekā iepriekš prognozēts, ņemot vērā sarežģīto ģeopolitisko situāciju, nepietiekamās jaunās investīcijas un lēno izaugsmi Latvijas tradicionālajos eksporta tirgos. Tikmēr darba samaksa ir pieaugusi strauji, lai gan Padome pašlaik vēl nesaskata ekonomikas konkurētspējas samazināšanos. Tomēr Padomei un valdībai būtu jāseko, lai nodrošinātu, ka nākotnē algu pieaugums nerada konkurētspējas riskus nākotnē. Tikai iedarbīgas strukturālās reformas, kas veicinātu izaugsmi, varētu veicināt labākas tautsaimniecības attīstības perspektīvas un konverģenci virzībā uz vidējo ienākumu līmeni Eiropas Savienībā.

Padome pauž bažas par nodomiem samazināt Stabilitātes programmā fiskālo bilanci zem vidēja termiņa budžeta ietvara likumā 2016. un 2017. gadiem noteiktajiem līmeņiem. 2016. gadā valsts pamatbudžeta fiskālā bilance samazinātos no -1,56 procentiem no IKP līdz -2.0 procentiem un 2017. gadā – no -1.3 procentiem līdz -2.0 procentiem. Lielāks fiskālais deficīts paaugstinās valsts parāda līmeni 2017. gadā no 34 procentiem (atbilstoši ar budžeta ietvara likuma 2015.-2017. gadiem aprēķiniem) līdz 37 procentiem saskaņā ar ierosināto stabilitātes programmu.

Stabilitātes programmā ierosinātais fiskālās bilances samazinājums sakarā ar aizsardzības nozares finansējuma pieaugumu līdz plānotajam 2 procentu no IKP līmenim nebūtu atzīstams kā vienreizējs pasākums. Šādus izdevumus būtu jāuzskata par pastāvīgiem izdevumiem. Attiecībā uz fiskālās bilances samazinājumu saistībā ar veselības jomas strukturālo reformu, Padome vērs uzmanību par šāda samazinājuma neatbilstību FDL noteiktajam. Padome uzskata, ka valdības prioritāšu, it īpaši aizsardzības jomas, finansēšanai nepieciešamie resursi jāatrod veicot efektīvu pasākumus budžeta ieņēmumu palielināšanai vai samazinot citus – mazākas prioritātes izdevumus.

Vispārējās gaidas uz papildu finansējumu dažādām valdības prioritātēm ir nesamērīgas. Nozaru ministrijas ir sniegušas izmaksu novērtējumu saviem pasākumiem, lai ieviestu 2015. gada 10. februārī pieņemto Valdības rīcības plānu, par teju 700 miljonu eiro apmēru 2016. gadam, neieskaitot aizsardzības jomu. Šie izmaksu vērtējumi nav balstīti uz atbilstošiem ieņēmumu pasākumiem. Padome norāda, ka nav sagatavoti arī ieņēmumu pasākumi, kas ļautu pakāpeniski mazināt plaisu starp mērķi panākt nodokļu īpatsvaru 33 procenti pret IKP no pašreizējiem 28 procentiem.

Padome mudina valdību pievērst uzmanību uz augsto risku uzkrāt vispārējās valdības budžeta deficītu apmēros virs atļautā vidēja termiņa mērķa, kas pārsniedzot 0,5 procentus no IKP iedarbinātu korekcijas mehānismu atbilstoši FDL 11. panta noteikumiem.